

TOMÍK

Časopis turistických oddílů mládeže

LEDEN 2024

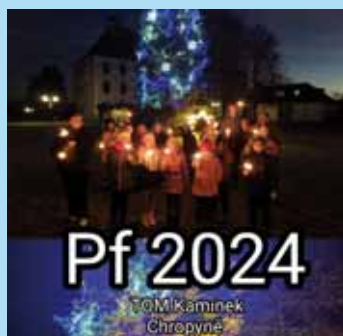

foto: Václav Křepelák

leden 2024

OBSAH

- str. 4 Nejsme medvědi, *Vratislav Florián*
- str. 5 Dobročinná topinka, *Renata Dvořáková*
- str. 6 Podzimní prázdniny, *Jiří Krajča*
S kamarády na Polaně, *Karolína Získalová*
- str. 7 Pochod za Světluškou, *Bára Křížanová, Zuzka Horáková*
- str. 8 Berounští Bobři v roce 2023, *Viktorie Vašková*
- str. 9 Krokodýl v Mariboru, *Iva Vaculíková*
- str. 10 Rytíři ze Sloupu, *Pavla Jatchvliani*
- str. 11 TOM Veselí Medvědi, *Radek Zázvůrek*
- str. 12 Podzimky plné techniky, *Kateřina Hurtová*
72 hodin v oddílu TOM Poutníci, *Michaela Růžicková*
- str. 13 Hřiště u kostela, *Martin Janeček*
- str. 14 Velká zkouška, *Martin Jung*
- str. 16 Tomíci a vlčí máky, *Anežka Šubrtová*
- str. 17 Vánoce s Grincem, *Tom Weicht*
- str. 18 Zasněžená brigáda, *Martin Jung*
Děkuji!, *Jiří Homolka*
- str. 19 Zimní pozvánka na chaty KČT, *Zbyněk Báča*
- str. 20 Týpí jako domov, *Josef Porsch*
- str. 21 Mikešovo nožobraní, *Jiří Lukeš*
- str. 22 Švýcarsko na vlastní oči, *Vratislav Florián*
- str. 23 Jižní Amerika, *Václav Křepelák*
- str. 24 Jak se líhne Tříkrálová Okoř, *Tomáš Novotný, Jindra Pavličková*
- str. 25 Co bylo, *Tomáš Novotný*
- str. 26 Ohlasy, Chlebové schůzování, *Smutná zpráva z Dědova, (ton)*
- str. 27 FUNTOM, *Jiří Palát*

Lednový Tomík je plný dobrodružství. Naše oddíly poznávaly skvělá místa tu - i cizozemská, pomáhaly potřebným, závodily, užívaly zimy. Třeba jako parta na obrázku. Dakoti a jejich přátelé z řad woodcrafterů i tomíků tábořili na místě se symbolickým názvem.

Na Naději.

Tomáš Novotný

Nejsme medvědi...

...ale někdy to tak vypadá. Kubrychtova bouda je terénní stanice CHKO Český kras na rozcestí turistických tras vedoucích ze Srbska na Karlštejn nebo do Svatého Jana pod Skalou. Chata je dřevěná, bez elektriny a bez pitné vody, s velkou klubovnou vybavenou kamny na dřevo. Spí se v podkroví na karimatkách.

Vyjet na Kubrichtovku v prosinci byl možná trochu bláznivý nápad, ale když napadl všude sníh, vypadala příroda Českého krasu pohádkově. Chlapci tam o den dříve dopravili dříví a pitnou vodu na bobech přes zasněženou pláň, takže umrznutí nám nehrozilo.

Na chalupu jsme dorazili v pátek již za tmy, byla příjemně vytopená a večerní posezení s kytarou bylo moc pěkné. Potom jsme rovnali „jednopoňžky“, které nám nechali Lichožrouti (skvělá hra, kterou připravila Jíťa). V sobotu jsme si vyšli na hrad Karlštejn. Pod sněhovou pokrývkou vypadal vskutku romanticky.

Navštívili jsme Muzeum betlémů, kde nás všechny doslova uchvátil Královský

(mechanický) betlém, rozložený přes celé podkroví muzea. Ještě jsme si prohlédli tamní Muzeum voskových figurín a pomyslnou třešničkou na dortu byl oběd v místním hotelu – vše jsme měli předem domluvené a objednané.

Sobotní večer jsme strávili opět v chatě, vyrobili jsme vlastnoručně čerstvý bramborový salát a připravili chlebičky, což je v tomto prostředí nevídané.

Během nedělního dopoledne jsme si ještě doběhli zasněženým lesem na Malou Ameriku a pokochali se pohledem na tento bývalý vápencový lom. Potom už jen balení, úklid a cesta na vlak do Srbska.

Byla to skvěle připravená výprava v romantickém prostředí Českého krasu, kde ještě snad opravdu **lišky dávají dobrou noc**.

Vratislav Florián-Hroch,
TOM Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem

Dobročinná topinka

Již několik let za sebou pořádáme společně s oddílem Dakotů Dobročinnou topinku. Je to akce, kde tomíci z obou oddílů smaží na táborových kamnech topinky a nabízí je za dobrovolný příspěvek k prodeji. Výtěžkem pak podporujeme někoho z místních znevýhodněných dětí, rodin.

Záměrem celé akce je právě podpora někoho z blízkého okolí. Tomíci ho mohou poznat, seznámit se s konkrétním příběhem a uvědomit si, že i v jejich okolí žije někdo, kdo to má náročné a řeší důležité životní problémy. Jedná se vždy o velmi milé setkání přátel oddílu, rodičů, ale nejen to.

Protože naší snahou je i co největší výdělek, snažíme se najít akci, kde projde spousta dobře naladěných lidí, kteří se u nás rádi zastaví a třeba i zjistí více o tom, kdo jsme a proč je u stánku houf dětí, které s úsměvem nabízejí topinky a čaj.

Letos jsme si vybrali vánoční trhy v českolipském muzeu. Už v roce 1999 jsme zde nabízeli Kameny (jejich prodej podporoval výstavbu kavárny, která zaměstnávala handicapované). Vánoční trhy v muzeu mají dlouhou tradici a lidé jsou na ně zvyklí chodit. Náš neustále obležený stánek byl důkazem toho, že výběr byl správný.

K úspěchu akce jistě pomohla aktivita oddílové maminky a dvou tomíků, kteří navařili čaj, pomerančový punč a připravili různé pomazánky. Letošní dobročinná topinka tak měla co nabídnout. A kam směřovala naše pomoc? Veškeré peníze z prodeje půjdou na pomoc čtrnáctiletému Šimonovi, který se vývojově zastavil na úrovni miminka. Rodiče se o něj musejí starat čtyřicet hodin denně, protože trpí spánkovou epilepsií.

Rodiče se Šimou neustále cvičí, i když vědí, že cvičením už nic nezlepší, neposunou, ale udrží setrvalý stav a Šimu nic nebude bolet a bude spokojenější. Všechny vybrané peníze jdou na rehabilitační cvičení.

Doporučujeme i vám zkusit uspořádat předvánoční akci zaměřenou na podporu někoho z vašich měst. Ta trocha úsilí a nervů navíc stojí za úžasný pocit pomoci. A děti se rády podobných akcí účastní. Jejich nadšení a roztomilosti málokdo odolá.

Renata Dvořáková,
TOM Chippewa, Česká Lípa

Náčelnictvo tomíků děkuje Dakotům a Chippewě za dlouholetý seriál dobročinnosti. Klobouk dolů! (ton)

Podzimní prázdniny

Odstartovali jsme je vykopáním oddílového pokladu. Tuto slavnost opakujeme jen jednou za pět let a pokaždé se strachujeme, jestli jej vůbec najdeme. Ale povedlo se, dva kbelíky napěchované fotkami, CD, dopisy, výtisky oddílového časopisu, účastníčky, archy Průměrného šípáka a dalšími artefakty znovu spatřily světlo světa.

Probádali jsme jejich obsah a hned se pustili do plnění prvních úkolů z Průměrného šípáka (zkráceně PRŠÍ). Zahnuje 14 disciplín. Po jejich absolvování všemi členy i vedoucími a zprůměrování výkonů nabízí zajímavá čísla.

Například průměrný šípák z roku 2018 je vysoký 156 cm, má vlasy dlouhé 22,5 cm, nohu velikou 23,5 cm, je starý 14,8 let, má školní prospěch 1,31, chodí do oddílu 61 měsíců, naskáče za minutu 70 přeskoků přes švihadlo, rovněž za minutu stihne 38 leh-sedů atd. Ještě zábavnější je srovnání mezi různými roky. Vyšlo třeba najevo, že se nám za posledních deset let snížilo IQ a zároveň zlepšil školní prospěch, že pomaleji běháme než před 20 lety, ale lépe skácame přes švihadlo.

Plnění všech disciplín jsme se věnovali na akci Podzimky v Jilemnici. Běhali jsme, skákali, viseli, měřili... Kromě toho jsme však stihli ještě vyšlapat na Sněžku, navštívit hrady Pantheon a Frýdštejn, plnit úkoly, které nám na telefon posílal již nežijící zakladatel oddílu a zahráli si noční hru Krtinu. Byla pro všechny přitažlivá tím, že se v ní hledal skutečný deník dědečka, který bydlel nedaleko a studoval na jilemnickém gymnáziu.

Po probádání městečka a nalezení potřebných indicií jsme deník skutečně získali. Pocházel z roku 1948, byl zajímavý, čtivý a plný obrázků. Před spaním jsme si z něj předčítali, mnohé dědečkovy zážitky se odehrávaly na hodinách tělocviku přímo v naší sokolovně, ve které jsme byli ubytováni.

Jiří Krajča–Tetřev,
TOM Zlaté šipy, Valašské Meziříčí

Dvacet tomíků z Pacova a jeho okolí si jelo užít letošní prázdniny na Polanu do Vsetínských vrchů. 26. října brzy ráno jsme vyjeli do Velkých Karlovic, kde jsme nechali auta a do kopců se vydali s krosnami po svých. Po zabydlení jsme si zašli na krásnou lesní rozhlednu Miloňová, ze které bylo vidět do dalekého okolí. Po seznamovacích hrách jsme se podzimní krajinou vrátili zpět na chalupu.

Večer byl ještě poměrně teplý, a tak jsme si venku na ohni opekli buřty a jablka. Druhý den to ale začalo. Od rána do večera bez ustání lilo jako z konve.

Naštěstí jsme měli zamluvenou komentovanou prohlídku Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. K základně jsme se tentokrát vydali z druhé strany, ale znovu nás neminul vysoký kopec. Ten jsme už museli šlapat po tmě s čelovkami na hlavě. Během zdolávání kopců na nás z krajů cest mávaly ohromné, ale naprosto zdravé houby. To byla hezká odměna. Společně jsme uvařili a večer jsme si zvládli ještě zahrát pár her,

scének a kvízů, které motivují děti k tomu, aby přes den na túrách a expozicích dávaly pozor.

S budíčkem odstartovalo hezčí ráno. Alespoň to tak dole v údolí vypadalo. K naší smůle byla inverze. My jsme totiž vyrazili na Pustevny a Radhošť, což pro nás znamenalo vítr a mlhu. O několik vrstevnic níže vylezlo i sluníčko a trochu se počasí umoudřilo. Tak příště snad navštívíme Polanu na delší dobu a za lepšího počasí.

Karolína Získalová,
TOM Kamarádi, Pacov

Pochod za Světluškou

V sobotu 11. listopadu 2023 se po roce opět uskutečnil podzimní Pochod za Světluškou. Ve spolupráci s organizací Služby občanům Chropyně a nadací Světluška si turistický oddíl Kamínek Chropyně pro všechny malé i velké připravil dokonale promyšlenou procházku tmou.

Na všechny návštěvníky čekala spousta tajemných, strašidelných i děsivých bytostí, které svůj talent doplnily krásným ozdobením a osvětlením svého stanoviště, díky kterému celá akce dostala úplně jiný šmrnc. Děti si mohly na každém stanovišti splnit nějaký úkol nebo zkusit své štestí či odvahu.

K vidění byli kostlivci, čarodějnice, dýňáci, víly, elfové, čerti, pavoučí ženy, drak, bílé paní, loupežníci, čarodějka z fantasy země, upíři, hororový klaun s Anabell, mniši, a na úplném konci svítily světlušky. Navíc byla připravena i tajuplná šifra a výsledkem bylo slovo „pomáháme“.

V cíli bylo možné dobrovolně přispět na projekt Světluška nákupem drobných věcí s logem projektu. Celkem se vybralo úctyhodných 10.260 Kč.

Na závěr se všichni mohli zahřát horkým svařákem nebo čajem a opéct si na

ohni špekáček. I když nás trochu potrápilo počasí, celá akce se krásně vydařila a doufáme, že se všem líbila.

Velmi děkujeme příspěvkové organizaci SLOCH za zapůjčení pивních setů, Správě majetku města za poskytnutí elektrické přípojky, P. Běnovi za zajištění hudby a osvětlení, společnosti Nestlé Česko s.r.o. za darované dobrůtky. Díky patří i panu Antonínu Bělkovi za pořízení fotografií a v neposlední řadě všem organizátorům i účastníkům, které neodradilo počasí.

Bára Křižanová, Zuzka Horáková,
TOM Kamínek, Chropyně

Berounští Bobři v roce 2023

Kdo by byl řekl, že Bobříci jsou schopni překonat zimu, havárii letadla, kdejakou řeku, ale ještě po tom všem se dostat z Prdele až do Ráje? To všechno jsme letos zvládli. Vše začalo zimním tábořením na našem oddílovém srubu, kde jsme už tradičně přežívali v ledových podmínkách.

Během Velikonoc jsme zavítali přímo k náhodskému zámku a okolí jsme nejen prošli, ale také prožili společně s úkoly z Hořcové výzvy. Jakmile se trochu oteplo, cestovali jsme naším přirozeným prostředím, a to na řekách Vltava a Ohře, během našich výprav jsme najeli přes 100 říčních kilometrů.

S letními prázdninami nadešel čas našeho tábora, kde jsme se bohužel po havárii letadla stali trosečníky a museli opravit letadlo a přežít na pustém ostrově. Vše nakonec ale dobře dopadlo. A jak je to s tou Prdelí? Během svých posledních vý-

prav jsme totiž zamířili do České Kanady, kde jsme prošli mimo jiné i okolí skalního útvaru s názvem Prdel. Naše další cesta vedla do Českého ráje. Nabídne nebeský zážitek snad každému a to nehlédě na počasí, věk nebo cokoliv dalšího.

Ze všech příležitostí umíme vytěžit maximální zážitek. K takovému klidnému posezení je nejvhodnější právě vánoční čas. Sešli jsme se na vánoční besídce u jednoho stolu a jako jedna velká rodina jsme vzpomínali a obdarovávali se. Nejen materiálními dárky, ale hlavně těmi, na které si nemůžete sáhnout, a přesto vydrží mnohem déle.

Náš oddíl je prostě rodina. Nemáme ji napsanou v rodném listu, ale v srdci.

*Viktorie Vašková-Viki,
TOM Bobr, Beroun*

Krokodýl v Mariboru

TOM Krokodýl v létě prožil pět dní plných zážitků ve slovinském Mariboru. Z Ostravy jsme vyrazili před půlnocí autobusem, který jsme si pro tento pobyt objednali. Hlahol v autobusu brzy utichl, přece jen byla noc. Naši první velkou plánovanou zastávkou bylo horské středisko Ptuj s akvaparkem. Malé městečko s roubovanými domky a náměstíčkem. Trošku jsme se zde porozhlédli a pak hurá na vodní atrakce.

Užili jsme si umělou řeku na kružích, mořské vlny, různé skluzavky a tobogány. Byl to příjemný relax po probdělé noci v autobusu. Cesta do hotýlku v historickém centru na náměstí taková paráda už nebyla. Za děsného vedra jsme se vláčeli s bagáží, autobus totiž na náměstí nemohl.

Kufry na kolečkách nebyly díky historické kamenné dlažbě ve tvaru boulí žádnou výhodou. Trošku jsme bručeli, museli jsme jít víckrát, protože společných oddílových zavazadel byla jako obvykle hora. Naše drobná nevole se však brzy rozply-

nula. Hotýlek byl malý, útulný, čistý, s klimatizací. A za chvíli už chodbami voněla polévka z naší improvizované kuchyně, zřízené z jednoho pokoje – třicetilitrový elektrický hrnec je naší standardní výbavou. Den pro nás ale ubytováním nekončil, šli jsme se podívat do městské sportovní haly, kde bude probíhat mezinárodní festival mažoretkových týmů a hlavně se pozdravit s holkami z partnerských oddílů. Setkání bylo moc fajn. Společná zmrzka na náměstí a spontánní tanec ve vodotryskovém poli odstranila prvotní ostych a také obávaná jazyková bariéra byla brzy ta tam.

Druhý den ráno jsme se převlékli do tanečních kostýmů a vyrazili na zahajovací ceremoniál festivalu. Teprve teď jsme ocenili polohu našeho hotelu. Z centra jsme to vlastně měli všude blízko - v docházkové vzdálenosti cca 20 minut. Zahájení bylo spojeno s průvodem, před tribunou každá země představila své účastníky. Průvodový had to byl nekonečný, pestrý, veselý a rozjásaný. Nakonec vyplnil celou halu, kde vypukl zahajovací ceremoniál. Je to velký zážitek, být součástí takové podívané.

Po obědě jsme se vydali na menší výlet do hor. Město Maribor je podhorské město a z jeho okraje se lze dostat lanovkou až do sedla pohoří Pohorie. Ve zdejších dvou horských chatách byla ubytovaná děvčata partnerských oddílů. Společně jsme se prošli, zahráli pár her a čas zbyl i na popovídání. Domů jsme se vrátili poslední lanovkou.

Úsměv vyvolávají naše vzpomínky na výlet k vodopádům. Vyrazili jsme autobusem, naším cílem byly vodopády. Z plánovaného výletu do parku s vodopády se stal výlet neplánovaný. Autobus přešel nenápadnou odbočkou na parkoviště a úzkou klikatou cestou, ze které se nedalo nikam odbočit, nás musel vyvézt až na hřebcovku. Jel dlouho cca půl hodiny stále do kopce. A tak nabylo divu, že jsme se ocitli až pod samým vrcholem téměř ve výšce

1 500 metrů nad mořem. No co, když už jsme tady, uděláme si procházku a porozhlédneme se kolem. Po vystoupení z autobusu jsme dostali studenou facku. Dole 25 stupňů, zde 12 stupňů. Vybavení do takového teplotního šoku jsme opravdu neměli. Vedoucí Marta však nezaváhala. Vezměte si všichni deky (máme je na delší cesty v autobusu v povinné výbavě), zabalte se a jdeme po značce na Koču, zavelela. Naším náhradním cílem se stala Ruška Koča. Po cestě jsme se ještě vyfotili u kláštera a pak hurá zpět do vyhrátého autobusu.

Z našeho pobytu v Mariboru nám zbyly poslední dva dny. Sobota byla pro nás soutěžním dnem, v neděli jsme si nabalili věci do autobusu a zakončili svou velkou výpra-

vu v hale na vyhlášení výsledků. Do autobusu na cestu domů jsme usedali unaveni, avšak plni zážitků a s medailemi na krku.

Naše družstva Krokodýl, Krokodýlek a Mláďata předvedla své soutěžní choreografie v pochodovém defilé a pódiové sestavě. A výsledky? Všechna tři družstva získala zlato za defilé a stříbro za pódiové sestavy. Byla to super výprava, ze které jsme si domů přivezli spoustu zážitků, nová přátelství a zkušenosti k nezaplacení.

Iva Vaculíková,
TOM Krokodýl, Ostrava

Rytíři ze Sloupu

V dávných časech rytíři prokazovali svoji statečnost, oddanost a dobré skutky různými způsoby. V 21. století je všemu trochu jinak. Členové našeho oddílu také vynikají svojí statečností, k tomu i láskou k přírodě a úctou k historii.

20. října, v pátek odpoledne, svolal hrad Sloup v Čechách své novodobé ochránce. Pod zavřeným hradem se to začalo hemžit dětmi v rytířských oblecích se štíty. Rytířská hudba vítala všechny udatné členy oddílu a jejich početný doprovod do skalního kostela uvnitř hradu. Hořely svíčky, zněla starověká hudba a atmosféra hradu nás převedla o pár století zpět.

Po úvodním slovu a přivítání se kastelán hradu pan Volman (tímto panu Volmanovi děkuji), v červeném hábitu s mečem, ujal nelehkého úkolu – pasování na rytíře. Rodiče neskrývali své nadšení. Členové našeho oddílu jeden po druhém přicházeli a skládali slib. Každý novodobý rytíř poté obdržel Diplom pro ochránce hradu a odznak.

Po slavnostní ceremonii a focení Rytíři a Rytířky postupně opouštěli „svůj“ hrad, aby načerpali sílu pro další oddílová dobrodružství, výpravy a dobré skutky.

*Pavla Jatchvliani,
TOM Rytíři ze Sloupu,
Sloup v Čechách*

TOM Veselí Medvědi

Rádi bychom vám představili náš oddíl „Veselí Medvědi-Brumlové“, který je letošním nováčkem v Asociaci TOM ČR. S dětmi a mládeží jsme začali pracovat na konci osmdesátých let. Našimi guru byli Ivoš Petřík a později i Jarda Kráčmera (pro starší tomíky možná známá jména) a dle jejich tábornického vzoru jsme vedli nejen tábor, ale i výpravy.

V roce 1991, kdy zanikl podnik, pod kterým jsme naši činnost provozovali, jsme se přidali k obrozenému Pionýru, pod jehož křídly jsme v roce 1996 založili Veselí Medvědy. Vždy jsme kromě turistiky a táborničení měli blízko i ke kultuře, proto jsme se například patnáct let věnovali organizaci celorepublikové hudební soutěže Dětská Porta. Po léta jsme rovněž organizovali menší festival rockových kapel ProRock či jsme dali jméno Clona soutěži v oblasti film-foto-video (soutěže jsou dnes u Pionýra sjednoceny pod názvem Sedmikvítek).

Naší doménou byla vždy i příprava vlastních celotáborových her, z nichž některé jsme i úspěšně publikovali. Naším snem bylo vždy získání vlastní táborové základny, ale s ohledem na finance jsme měli vždy jen dlouhodobé pronájmy, nejdéle jsme pak působili v podkrkonošské Bukovině u Cisté, kde

jsme se starali o dnes již neexistující základnu Dva potoky. V obci je po nás i pojmenována budova bývalé ZŠ – „Brumlov“.

Náš sen o vlastním zázemí se zhmotnil v roce 2016, kdy jsme bezúplatným převodem získali nemovitost ve Sloupu v Čechách, známou pod názvem Medvědin (nachází se v lesním porostu směrem k Lindavě, cca 1 km od Herberku). Po celkové rekonstrukci jsme ji zprovozili v červnu 2017, i po našem odchodu z Pionýra nám zde bylo ponecháno deseti-leté užívací právo na posledních 14 srpnových dnů. Snad se můžeme i pochlubit, že za naši činnost jsme byli oceněni medailí MŠMT v roce 2016.

V současnosti je naším cílem udržovat stabilní oddíl, být aktivními tomíky, kteří svým dětem připravují zajímavé a zábavné akce zaměřené na turistiku - poznávání krásných míst naší vlasti, v oblasti turistiky horské se záměr vztahuje i na Slovensko. Chceme rovněž, aby naše děti nechápaly slovo ekologie jen jako moderní a zprofanované. Členové našeho oddílu jsou takřka rovným dílem z Prahy a ze Sadské u Nymburka, kde převážně působíme.

*Radek Vrk Zázvůrek,
TOM Veselí Medvědi-Brumlové,
Sadská*

72 hodin TOM Pou

Co znamená projekt 72 hodin? Dobrovolníci po celém Česku se pustí do aktivit, které pomohou druhým, přírodě či okolí.

Tento projekt proběhl letos v druhé polovině října. Několik let se do tohoto projektu zapojujeme s různými programy. Byli jsme sázet stromy na hradě Švihov, zasadili si svůj strom ve Vršovicích, opravovali lavičky v okolí Hostivařského parku a sbírali odpadky v okolí naší klubovny ve Vršovicích.

Letos jsme se rozhodli věnovat v rámci naší střední schůzky opylovačům. Popovídali jsme si o projektu, opylovačích a vyrobili jsme jim hmyzí domečky. Základ těmto domečkům tvořily krabice od vína, vnitřek kartony, mech, brčka, šišky, lýko a přírodní provázek. Hotové hmyzí domečky jsme umístili takto – jeden v Heroldových sadech ve Vršovicích a čtyři na podzimní výpravě v Mukařově

Tentokrát jsme měli na schůzce zpestření. Přijeli k nám z televize ČT Art a natočili s námi vstup do reportáže pro Zprávičky.

*Michaela Růžicková,
TOM Poutníci, Praha*

Podzimky plné techniky

Letošní podzimní prázdniny nebyly co se týče počasí zcela vyvedené. Takže turistiku jsme hodili za hlavu a pojali je spíše technicky. A to doslova.

Zavítali jsme totiž na půdu Technické univerzity v Liberci. Menší Dakoti si vyzkoušeli programování Bee-botů, interaktivních robotických hraček, které u dětí rozvíjejí prostorovou orientaci, logické myšlení a plánování.

Starší Dakoti se v rámci projektu Meet and Code seznámili s prací s Micro:bity. Zkusili si základy programování s tímto mikropočítačem a nestačili se divit, co tak malá věšička dokáže. Micro:bit je skvělým výukovým nástrojem pro rozvíjení kreativity a digitální gramotnosti.

Další den dětem přednášel samotný vedoucí katedry geoinformatiky o mapách a kartografii. Byla to jistě oboustranně zajímavá zkušenost. Takto mladému a zvědavému publiku akademici jen tak nepřednáší.

Děti si odnesly kromě zajímavých informací i představu, jak to na takové univerzitní půdě chodí a třeba se i některé nadchly do dalšího studia. Dorostenci si nakonec ještě zkusili nacházet, co jsou, jak se tvoří StoryMaps, neboli mapy s příběhem.

Projekt Meet and Code můžeme vřele doporučit. Nebojte se techniky, je naší budoucností! Do lesa můžeme utéct vždycky.

*Kateřina Hurltová-Kača,
TOM Dakoti, Česká Lípa*

v oddílu třičlání

Hřiště u kostela

Hřiště spravované naším turistickým oddílem, které je vedle kostela sv. Vojtěcha v Otrokovicích, končí další rok své činnosti. Nabízí dětem nejen zapůjčení veškerého svého sportovního vybavení zdarma, což samo o sobě je nadstandardní, ale je originální především svým fungováním.

Co vlastně děláme? Snažíme se děti naučit novým hrám. Vyzkoušet mohou chůzi na chůdách, zaskákat si na trampolíně, zahrát si stolní tenis a spoustu dalších originálních aktivit, například lakros či diablo. Smyslem našeho působení je, aby děti svůj volný čas trávily spolu, smysluplně, bez mobilu v ruce a sluchátek v uších. S tímto úmyslem jsme hřiště letos pro veřejnost otevírali už pátým rokem a v příštím roce od dubna v tom budeme pokračovat.

Hřiště je přístupné pouze dvě odpoledne v týdnu. Není to úplně ideální. Ale že se naši starší tomíci ve svém volném čase a úplně zdarma věnují dětem celé odpoledne, to si zaslouží přinejmenším pochvalu.

Za podporu naší činnosti děkuji především městu Otrokovice i všem, kdo se na otevírání hřiště aktivně podílejí. Těším se na další nové tváře v roce 2024.

Více informací o naší činnosti můžete zjistit na webu www.tom-otrokovice.cz.

Martin Janeček,
TOM 1419, Otrokovice

Velká zkouška

V našem oddíle udržujeme jednu letitou tradici. Spočívá v tom, že starší, aktivní členové mají možnost vstoupit do takzvaného **Jádra oddílu**.

Vstup do něj je podmíněn důležitou roční zkouškou, která obsahuje několik částí. Na konci zkoušky je téměř dvoutýdenní putování po celé ČR, které mají zorganizovat sami členové. Připravit rozpočet, sestavit trasu, zjistit navazující dopravní spojení na trase, domluvit ubytování u jiných oddílů nebo na místech v přírodě, zajistit materiál a další důležité věci. Skoro jako připravit tábor. Vše je v režii dětí samotných, za podpory členů Jádra a vedoucích.

Naše trasa začala na Valašsku, kde jsme trávili několik dní v chatě U Přehrady. Odtud jsme podnikali výpravy po kopcích, neznámých místech, výstavách a zajíma-

vostech, do okolních měst i na vzdálenější místa. Prošli jsme 30 km Vsetínských vrchů, navštívili výstavu Baťova muzea, poutní místo ve Velehradu a naše indiánské tábořiště. Tato návštěva byla pro nás velmi smutná, neboť jsme tento rok tábořiště uzavřeli. Důvodem byla velká voda, která se tábořištěm několikrát prohnala a zaplavila nám kuchyni i s jídelnou a podmáčela celou louku. Po 30 letech, kdy jsme tábořiště používali, si jej nakonec příroda vzala zpět.

Odtud se naše putování ubíralo do naší klubovny v Ostravě. Zde jsme vyložili materiál, který jsme na další cestování nepotřebovali. Přespali jsme a brzy ráno pokračovali směr Praha. Tam jsme měli na dvě noci půjčenou starou klubovnu, která je ukryta kousek od Stínadel. Zahráli jsme si pátrací hru, toulali se noční Prahou a navštívili tajemná místa. Výstava mučících nástrojů nám nahnala hrůzu a představy, které nechceme zažít. Nejpestřejší návštěvou byl obchůdek se sladkostmi. Zejména dívky jsme z něj nemohli vystrnadit.

Návštěva Karlštejna a lomu Amerika nám zabrala celý den, ale stála za to. Zde se ukázalo, že jít podle navigace neznamená vždy dojít tam, kam chcete. A tak místo cesty z Ameriky na Karlštejn, jsme obcházeli Ameriku dokola :)

Protože jsme se rozhodli, že jedeme za prožitkem, naplánovali jsme si návštěvu Skautského institutu a kavárny. Moc se nám líbila a vřele doporučujeme všem.

Prošli jsme si i starou trasu, kterou náš oddíl procházel při návštěvě s mladšími členy před pár lety. Pražský hrad, schody, zahradu, nezapomenout na párek v rohlíku a dál po známých místech. Za dva dny jsme nachodili v Praze úctyhodných 35 km.

Další putování nás zavedlo do Brna, kde jsme přespávali v klubovně SPJF, Sdružení přátel Jaroslava Foglara. Tajemný dvůr nám poskytl skvělé místo k úkrytu. Prošli jsme si Špilberk, potkali se za-

hraniční skautskou výpravou a navštívili večerní brněnská Stínadla.

Závěr cesty směřoval k nám do Ostravy, kde jsme v místech založení oddílů prožili poslední ceremoniál. Tím byl vstup členů oddílů do Jádra N.A.L. Tento nádherný rituál, trvající několik hodin, byl naprosto skvělým závěrem pro všechny zúčastněné. Stali se součástí naší historie.

*Martin Jung–Maťo,
TOM N.A.L., Ostrava*

T o m í e i a vlčí máky

Po celém světě se 11. listopadu slaví Den válečných veteránů. Lidé si připomínají ukončení 1. světové války a připínají si vlčí máky jako symbol úcty k bojovníkům za svobodu. Právě tyto červené květy pokrývaly hroby vojáků padlých na západní frontě. V listopadu pořádá k této příležitosti organizace „Paměť národa“ každoročně celorepublikovou sbírku, ke které se tentokrát připojilo i několik našich oddílů. Jmenovitě TOM Kulíšci Roztoky, TOM Čtverka Znojmo a TOM Robinsoni Poděbrady. Moc jim děkujeme za pomoc. Koupí vlčího máku přispíváte na přímou pomoc našim hrdinům a zachování jejich příběhů pro další generace.

Anežka Šubrtová

Vánočka s Grinchem

Anička s Danečkem nám připravili krásné Vánoce v Kaménce. Na ty letošní do Kaménky totiž zavítal Grinch se dvěma pomocníky. Objevil se hned po setmění, zatímco jsme mezi sebou vybrali všechny svíčky, cukrovíčko, dárečky a zasedli k vánočnímu kvízu. Zabušil nám na okno, až jsme hrůzou vyskočili a ukázal nám pytel s dárečky, které nám právě ukradl. Hned bylo po dobré náladě a šli jsme spát rozladěni z toho, co si tedy počneme.

Naštěstí měla Anička hned v sobotu ráno připravený dobrý plán, a to, že zkusíme přilákat Grinche tím, že budeme dělat co nejvíce vánočních věcí. Protože Vánoce Grinch nesnáší a chce nám je pokazit, určitě ho nalákáme mezi nás a zkusíme si dárky vzít zpět. A tak jsme se poctivě celé dopoledne snažili a v pěti týmech pojmenovaných podle pěti druhů cukroví jsme chystali lodičky se svíčkami, ozdoby na stromček, těsto na trdelník, punč a trénovaly se koledy. Grinche to opravdu nalákalo. Bohužel však přišel bez dárečků a ještě nám to všechno chtěl ničit. Proto jsme raději vyrazili ven na hrátky ve sněhu a eskymáckou honěnou.

Když už jsme byli promrzlí, zašli jsme se ohřát k ohni, který Martin po celý den venku udržoval. Ohřáli jsme se punčem. Ale hlavně jsme každý měli možnost upéct si nad ohněm svůj vlastní trdelník. To se nám dařilo se střídavým úspěchem, někdo měl spíše syrový, někdo více na černo, což se však dalo schovat pod kokosovo-skořicový posyp. Znáte to, když jste hladoví a vymrzlí, tak vám chutná všechno. Kdo měl ještě hlad, mohl si dát kotel teplé zelňačky, která se vařila uvnitř. Jen, co jsme se ohřáli a usušili, vyrazili jsme ven podruhé, abychom si toho sněhu dosyta užili.

Tentokrát se bobovalo z prudkého svahu hned u chalupy. Bohužel svah končil trochu nešťastně plotem, ale nakonec přežily všechny děti a k tomu i plot, což bylo fajn.

Když jsme se vrátili a dotrénovali koledy, už pro nás byla mladými vedoucími krásně nachystaná večere se skládaným ubrouskem a přáním pod talířem. Podávalo se výtečné menu s uctívou obsluhou, všichni si přidávali, a tak jen Markéta dopékala další a další kousky.

Po večeri jsme se vydali k vánočnímu stromčku, který ozdobily starší holky. Zazpívali jsme oddílovou hymnu a zapálili prskavky. Zrovna, když Tete říkala svůj proslov o tom, že si prostě užijeme letošní Vánoce i bez dárků a že je důležitější, že jsme spolu, k nám zavítal Grinch. Prý nás celý den pozoruje. Uvědomil si, že ty Vánoce mohou být krásné a že by si moc přál, abychom jej i s pomocníky vzali mezi sebe, že nám za odměnu vrátí ty dárky.

Samozřejmě jsme nebyli proti, vzali jsme jej k nám a rovnou s ním jsme zavítali na rozbalování dárků. Každý z nás byl něčím drobným obdarován a popravdě si musíme říct, že s těmi dárky je to opravdu o kousek lepší než bez nich. A tak už s klidnými srdíčky a napapanými bříšky jsme mohli sledovat scénky a koledy, které si jednotlivé týmy nachystaly. Zpívali jsme dlouho do noci. Miška hrála na ukulele a Vojta na housle.

Nedělní dopoledne se neslo v duchu balení, uklízení, vánočního binga a opětovného bobování a hry HU TU TU venku. Po dvou hodinách venkovního blbnutí jsme dorazili do autobusu mokří, unavení a spokojení. Tak prima rok 2024 vám všem, tomíci a přátelé!

Tom Weicht,
TOM KADAO, Opava

Z činnosti Klubu českých turistů

Zasněžená brigáda

Náš oddíl již od svého vzniku udržuje mezinárodní spolupráci s polskými skauty (harcery). V létě náš oddíl pomohl postavit jejich tábor u moře, tentokrát naopak členové oddílu Impessa nám nabídli pomoc se dřevem.

První prosincový víkend vypukla na Kusalínu nezvyklá mezinárodní brigáda oddílů TOM N.A.L. Ostrava a 11 GWDH Impessa Polsko. Páteční večer nám Miky z *vsetínského tomíka* vyvezl terénním autem věci a batohy do zasněžených vrchů, skoro až k chatě. Večerních deset centimetrů sněhu stačilo k tomu, abychom místy museli auto tlačit.

Obhlédli jsme hromady dřeva, které by aspoň zčásti bylo dobré pořežat. Kolik zvládneme, tolik uděláme. Hlášení o sněhové nadílce nelhalo. Ráno jsme romanticky vzhlíželi na pětadvacet centimetrů nového sněhu!

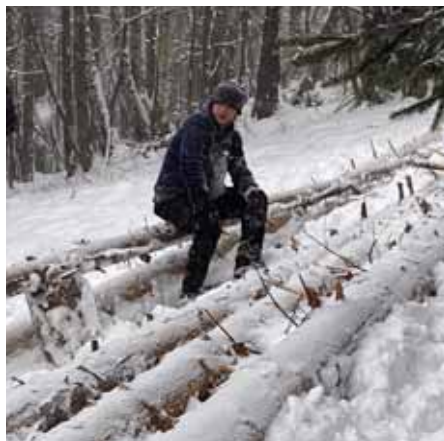
Méně romanticky vypadaly stromy, které bylo potřeba zpracovat. Pustili jsme se do práce. Podařilo se nám nařezat 11 ze 14 stromů. Celkem asi 13 kubíků. Spotřeba? 4,5 l benzínu, 2,5 l oleje, ztupili jsme celkem pět řetězů. Některé stromy byly opravdu tvrdým oříškem.

Celkem nás bylo pět kluků a čtyři děvčata. Sněžilo, teplota sedm stupňů pod nulou, ale každý udělal maximum práce.

Vítanou relaxací byl večerní odpočinek u stolních her. Únava se na nás pořádně podepsala. Po zhasnutí světla všichni usnuli během pěti minut. Nikdo již nedokázal ani vstát k zatopení v peci. Ráno nás čekala cesta dolů k autům pěšky, neboť auto by kopec nevyjelo. Cesta po kolena ve sněhu byla velmi vítaným zpestřením.

Mnohokrát upřímně děkuji našim přátelům z polského harcerského oddílu za pomoc. Takové propojování na mezinárodní úrovni doporučuji i dalším oddílům. Šíří se tak Galénovy myšlenky o spolupráci.

*Martin Jung-Maťo,
TOM N.A.L., Ostrava*

Děkuji!

Parta tomíků z TOM N.A.L., Ostrava a jejich přátelé z polských harcerů odvedli úžasný kus dobré práce při finálním zpracování kůrovcových polomů v našem lese v okolí turistické chaty Kusalíno. Neodradilo je ani velmi náročné zimní počasí, zvládli přes víkend zpracovat cca 13 metrů krychlových dřeva. Kusalíno vám moc děkuje. Máte náš obdiv.

*Jiří Homolka,
správce turistické chaty Kusalíno*

Zimní pozvánka na chaty KČT

Horské chalupy patří od nepaměti k zimě. Svojí polohou nabízejí jistotu sněhu třeba pro období zimních prázdnin. Ty nejnavštěvovanější a nejznámější se většinou nacházejí v blízkosti sjezdovek. Vzdálenější pak musejí absenci upravených svahů nahrazovat rozšířenou zimní nabídkou, do které dnes patří upravené běžecké stopy, výlety na skialpech, lezení na ledové stěně, spaní v iglú, horské sauny nebo třeba vířivka pod širým nebem.

Tyto atrakce jsem nezmínil náhodně. Všechny tyhle moderní trendy totiž najdete na krkonošských chatách Klubu českých turistů. Pojdme si je pomyslně projít, jako kdybychom se vydali na běžecký nebo skialpový přejezd Krkonoš.

Začneme na Vosecké boudě, kam se dá dojet na běžkách z 8 km vzdáleného Harachova. Chata je krkonošský originál, protože není připojena k elektrické síti. O to větší zážitek je noc strávená zde. Určitě stojí za to udělat si večerní výlet na půl kilometru vzdálený hraniční hřeben. Pokud se vám povede jasná měsíční noc, budete ji ještě dlouho nosit v hlavě.

Dalším korálkem na vaší cestě mohou být Brádrlerovy boudy se svým zemitým chatařem Petrem Bártou. Chata vám nabídne možnost lezení na ledové stěně, spaní v iglú a návštěvu zdejší sauny s ochlazováním ve sněhových závějích.

Na chatě Výrovce si můžete objednat spaní v turistické noclehárně a vyzkoušet místní boulderingovou stěnu. Pokud vám i zde vyjde bezoblačná noc, určitě se vydejte k Památníku obětem hor a pokochte se nočním výhledem na Sněžku.

Poslední krkonošskou chatou je roubená Chata pod Studničnou. Je známa heslem *Dobře najedený turista = spokojený turista*. Takže určitě zde nebudete strádat. Po dni stráveném na lyžích si oddíloví otužilci mohou vyzkoušet „koupačku“ v Úpě, která teče přímo pod chalupou.

foto: Zbaněk Báča a Václav Hrobský

Pro ty, kteří nepreferují koupání v ledu, je zde nabídka vyhřívané kádě nacházející se přímo pod širým nebem. S naplněným bříškem můžete relaxovat ve vířivkové koupeli a kochat se výhledem na Studniční horu.

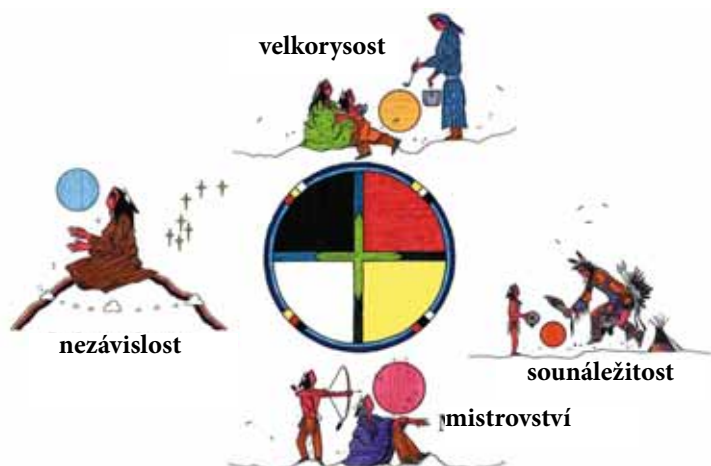
Zbyněk Báča

Lesní moudrost je životní moudrost

Buď odvážný

Několik dní si znovu a znovu pročítám první paprsek Síly Ducha woodcrafterského zákona: „Buď odvážný. Odvaha patří k nejvznešenějším vlastnostem. Strach je u kořene každého zla. Neohroženost znamená sílu.“ A pořád znovu a znovu se ptám: proč zrovna odvaha je nejvznešenější vlastnost?

Kdy jsem byl odvážný? Tenkrát, když jsem překonal svůj strach z výšek a vylezl na pískovcový suk v Českosaském Švýcarsku. Hlavně, aby má milovaná netušila, jak moc mám strach! To jsem jí prozradil až po letech, jak moc jsem se bál. Byl jsem odvážný tenkrát, když jsem překonal svou stydlivost a uzavřenost a přišel do klubovny Waldenu, woodcrafterského kmene, který mi změnil život. Byl jsem odvážný třeba i tehdy, když jsem se rozhodl změnit směr svého života a nestal se vědcem, ale učitelem. Nikdy nezapomenu na svou první hodinu! Kde bych byl dnes bez těch drobných všedních odvážných činů? Určitě ne tam, co dnes.

Za odvahu, kterou jsem v životě postupně získával, vděčím zejména woodcraftu. A to mám ještě stále na čem pracovat. Odvaha pro mě znamená překročit své hranice, svou komfortní zónu. Tak

jako Bilbo opouští (a jak se mu nechce!) svou rodnou vesnici (nikde jinde nikdy nebyl!). Tyhle hranice má každý z nás jinde. Pro někoho je snadné promluvit na veřejnosti, pro někoho ne. Někdo jednoduše komunikuje své potřeby, jiný ne. Co vím, je, že překročit tenhle práh je bolestivé, nechce se vám, ale často nás to naplní silou a změnil.

Máloco buduje odvahu víc než kmen nebo oddíl. Tolik různorodých příležitostí a zkoušek – vztahových, fyzických a psychických! Slaňování skály při ohnivém setkání. Kamarád mi zlomí sekerku – jak reagovat? Mám vést svůj první sněm. Tisíce záměrných a nezáměrných událostí umožňuje tříbit náš charakter, odolnost a odvahu.

A tak postupně odvahu strádáme, často aniž si to uvědomujeme. Jak by mě mohl rozhodit pán, co na mě křičí v autobuse,

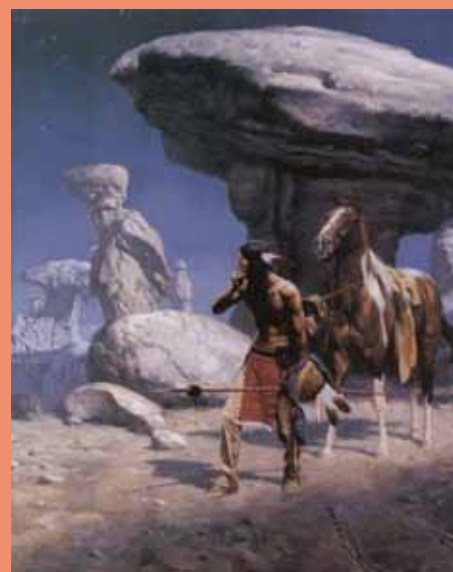
když jsem dokázal přespát v rumunských horách za bouřky? Nepomáhá mi (tahle) zkušenost postavit se (slušně) i pánovi?

Za královské podoby odvahy považují odvahu vykročit, odvahu nedělat nic a odvahu být autentický.

Vykročit, rozhodnout se a tím zabít všechny ostatní varianty, to je pro mě opravdu hrdinský čin. Cestu ani následky rozhodnutí totiž neznáme. Je tahle žena/ muž ten pravý? Mám jít na tuhle školu/ vycestovat/vést oddíl nebo raději ne? Pokud v té chvíli cítíme takové šimrání, to vás volá dobrodružství.

Jsou chvíle, kdy je lepší nedělat nic. Nechat věci zráť, vyčkávat. Jako zahradník, který čeká, kde a kdy se objeví první lístek. I to je odvaha. Někdy bychom věci chtěli vyřešit, nejlépe teď hned. Ale ten druhý nechce. Anebo ještě nemáme všechny síly, informací nebo spojenců. Možná ještě nezapršelo, možná je ještě moc zima. Vydržet to je odvaha.

A pak je tu odvaha být sám sebou, být autentický, a přitom svým přehnaným sebevědomím neublížit ostatním. Jak si stát za svými pocity a říci je manželce, synovi? Jak vůbec ty pocity rozeznat? Jak se nepřetvářovat, nenosit masky? Každá odpověď má cenu zlata.

A nakonec vám nabízím mé oblíbené cvičení. Někde si v klidu sedněte a uvědomte si: K čemu sbírám odvahu? Anebo: Jak získat odvahu k...? Vemte si jakékoli karty, třeba ze hry Dixit, rozložte je a vyberte si tu kartu, která vám k tomuto tématu přijde nejbližší. Jak karta hovoří k vašemu tématu? Co vás při pohledu na ni napadá? Pozorujte ji, fantazírujte, sněte. Pak karty zamíchejte a jednu náhodně vytáhněte – dejte si záměr, že to bude odpověď na vaši otázku. Co vám karta říká? Co vidíte? Co máte udělat? Jaký bude první krok?

Na spodním obrázku můžete vidět, jak to cvičení dopadlo mně.

Josef Porsch–Ablákela
(ablakela@gmail.com)

Mikešovo nožobraní

...řízný a vostrý občasník o nožích určený všem nožomilům

Ontario RAT1 D2 a CPM S35VN

Haló, tomíku, no ty s tou už skoro dospěláckou rukou, ty ještě **nenosíš kysu?** I tak by mohl začínat článku, který se vrací k již kdysi publikovanému noži. Tím nožem je legendární Ontario RAT1, ovšem s čepelemi z oceli D2 a S35VN.

Ocel D2 patří do skupiny nástrojových ocelí. Není to ocel nerezová, byť díky přítomnosti chromu je vůči korozi odolnější než oceli uhlíkové. Je houževnatá a kalitelná na poměrně vysokou tvrdost až 62HRC. Díky takové tvrdosti si hřbet nože zachovává hranu využitelnou třeba při rozdělování ohně pomocí firesteelu.

Samotné ostří je samozřejmě odolnější vůči otěru při řezání, než je tomu u čepele z původně používané oceli AISI AUS8. Je tedy dobré nepoužívat nůž z této oceli až do úplného ztupení, občas ostří oživte na jemném brousku.

Nejde o ocel nerezavějící, proto je dobré čas od času ošetřit čepel u čepu, kde ráda koroduje a občas i reziví, olejem jako je třeba Ballistol. Olej konzervuje ocel a chrání ji před vlivy okolí, jako jsou třeba kyseliny v ovoci a zelenině, agresivní látky v lidském potu, vlhkost a podobně. Lidskému organismu neškodí, je biologicky odbouratelný.

Tvar čepele samotné se nezměnil, jde stále o klínový výbrus s fazetou s vrcholovým úhlem cca 35 stupňů s více než dobrou řezivostí. Vyzkoušeno na poměrně velkém množství kuřat, cibule, brambor i masa.

V terénu i u kamen již nůž vytvořil množství podpalovacích ježků, opékacích prutů i hrubý tvar dřevěné lžice. Jako hlavní nůž používám dědovkovou kry-

su nejen na víkendových akcích v lese, ale třeba i na týdenním putování, jako třeba v Malých Karpatech.

Od doby, kdy jsem si pořídil verzi nože z oceli D2, se verze z oceli AUS8 přesunula do kapsy pracovních kalhot. Dnes jí přísluší méně honosné práce, jako rozřezávání kartonových krabic, nebo odizolování kabelů a vodičů v zaměstnání.

Střenky nožů jsou stejné u verze z oceli AUS8 i D2, tedy nylonové (Zytel), v několika barvách od černé, přes hnědou, tmavě zelenou, oranžovou a barvu slonové kosti. Občas je k mání i nůž se střínkami z carbonového kompozitu.

Dostáváme se k noži s čepelí z nerezové oceli CPM S35VN. Špičková ocel nabízí nejlepší rovnováhu mezi houževnatostí, tvrdostí a odolností proti korozi. Tvrdost se pohybuje mezi 58 až 61 HRC. Střenky nože jsou z kompozitového materiálu G10, mají příjemně hrubý povrch a jsou pouze v červené barvě.

V podstatě vše, co jsem psal o vlastnostech nože z oceli D2, bych mohl znovu opakovat, jen s jedním rozdílem: tento nůž je opravdu z nerezové, nebo-li správně z korozivzdorné oceli. Na čepeli pak je trojúhelníkové logo Randall Adventure Training, stejné jako bylo na čepelích první série nožů s čepelí z oceli AUS8. Cena tohoto nože je vyšší, neboť se jedná o limitovanou edici.

Pokud se rozhodujete nad koupí nože Ontario RAT1, ať už s čepelí z oceli AUS8, D2 či CPM S35VN, neměli byste raději moc váhat. Firma Ontario Knives v polovině roku 2023 změnila vlastníka (Blue Ridge Knives) a zatím není moc jasné, které typy nožů nechá nový majitel dále vyrábět a které omezí či přestane s jejich výrobou úplně.

Jiří Lukeš-Mikeš

Míry a váhy:

Délka čepele:	89 mm
Celková délka:	216 mm
Tloušťka čepele:	2.92 mm
Cena s ocelí D2:	1350 Kč
Cena s ocelí CPM:	3240 Kč

Švýcarsko na vlastní oči

Nápad na uspořádání zahraniční oddílové akce měla moje manželka už dlouho. Že to bude Švýcarsko, mi přišlo jako vyložená utopie. Od začátku jsem byl k této akci poněkud zdrženlivý, ani jsem se nepřihlásil. A když mi řekli, že se tam poletí letadlem, to už bylo vyložené sci-fi. Oddílová rada zjistila, že nejvýhodnější způsob dopravy je letadlem. Nejedeme, letíme.

Byl jsem moc rád, když mě ještě do skupiny vzali, byť už mi museli letenku dokoupovat dodatečně. Ve středu (27.9.) jsme opravdu seděli v letadle. Skupina šestnácti tomiků z Roudnice nad Labem letí do Švýcarska, do Basileje. A za devadesát minut jsme vystoupili na mezinárodním letišti Basel-Mulhouse, které se nachází na francouzském území.

První noc jsme přespali v hostelu v Basileji, dopoledne navštívili světoznámou katedrálu Münster a po poledni nastoupili do IC expresu směr Bern. V hlavním městě jsme jen přestoupili a pokračovali do Vispu a odtud úzkorozchodnou zubačkou Matterhorn Gotthard Bahn do Zermattu, který byl cílem naší cesty.

Všichni jsme měli Swiss Travel Passy, díky nimž jsme mohli cestovat všemi vlaky. Zermatt je město bez automobilů... tedy skoro, jezdí zde jen komerční elektromobily. Leží v nadmořské výšce 1 600 metrů a nad ním se tyčí majestátní hora Matterhorn (4 783 m.n.m.).

Ubytování jsme měli zajištěno v mládežnickém hostelu. Už na letácích *Schweizer Jugendherbergen* nabádají k navazování hovorů a další komunikaci v prostorech společenské místnosti a v jídelnách. A opravdu, i personál se nás vyptával, odkud jsme a co se nám tady líbí a jak nám chutná...

Teď už vím, proč nám mladí říkají *boomeri*. Jazyková bariéra je opravdu velká a bez našich mladých bych nevěděl prakticky nic. Všechno nám vykomunikovala moje dcera Jíťa. Od letenek, přes zajištění

ubytování, dokoupení večerí a dalších služeb. Vždyť náš oddíl ani nemá bankovní kartu pro platby v zahraničí...

Navštívili jsme muzeum Matterhornu, velmi působivé. I tady platil jako vstupenka náš Swiss Travel Pass. V kině muzea při promítání černobílého filmu o zdolávání hory a následném neštěstí při zpáteční cestě první výpravy nikdo ani nedutal...

Vyjeli jsme si nejdelší podzemní lanovkou na Sunnegu, dolů šli pěšky a vykoupali se v jezeře odrážejícím Matterhorn. Úžasné.

Nezapomenutelným zážitkem ovšem byl výlet na Gornergrat, který leží ve výšce 3 100 metrů n.m. Nahoru jsme jeli zubačkou a dolů šli pěšky. Počasí bylo přímo exkluzivní, celé ty čtyři dny bylo modré nebe a krásné slunečno. Bylo to fakt náročné. Cestu dolů jsme nezvládli celou, ale stálo to za to.

Každý fotografoval Matterhorn, který se odrážel v jezeře Riffelsee (2 757 m.n.m.) a potom jsme šli opravdickou divočinou, všude jen skály, hory, ani žádné rostliny, žádná civilizace. V neděli jsme si po snídani zabalili věci, stáhli povlečení a odevzdali u recepcie, tady to je hostel,

ne hotel. Poslední fotografie Matterhornu a poslední procházka městem Zermatt na nádraží.

Ve Vispu jsme stihli IC expres přímo do Basileje a odpoledním letadlem se vrátili do Prahy. Neuvěřitelné: snídaně v Zermattu, oběd v Basileji a večere už doma.

Byla to skvělá akce. Těm mým holkám vyšlo úplně všechno, co si naplánovaly, včetně počasí. Stálo to spoustu peněz, ale je dobře, že jsme tuhle skvělou zahraniční akci uspořádali.

Byl jsem moc rád, že jsem se mohl zúčastnit a na dětech bylo vidět, jak jsou spokojené a plně nevšedních a mimořádných zážitků.

Vratislav Florián-Hroch,
TOM Klub lesní moudrosti,
Roudnice nad Labem

Jižní Amerika aneb kakaová pomsta

Druhá polovina tohoto roku pro mě byla zlomová. Udělal jsem několik zásadních změn ve svém životě. *Opustil jsem projekty, které mi už nedávaly smysl, a soustředil se na nové výzvy.*

Dal jsem výpověď v práci. Pracovní poměr mi skončil k poslednímu říjnu. A tak začalo plánování mé zatím nejdelší cesty mimo domov. Okouzlen jarní Brazílií jsem opět volil jih Ameriky, přesněji Peru. Zásadní otázkou bylo, z čeho cestu zafinancuji. Nejlepším a nejjednodušším způsobem mi přišlo prodat auto. A to jsem také udělal.

Za týden jsem neměl auto, ale zato jsem měl určitou sumu na svou cestu. Zatím tohoto rozhodnutí nelituji. Pak jsem začal hledat letenku, poprvé v životě jen tu jednosměrnou. Spíše ze zajímavosti jsem se podíval na ceny do business třídy a po několikahodinovém brouzdání po internetu se mi povedlo najít letenky v business třídě zhruba jen o čtyři tisíce dražší než do economy třídy. Neváhal jsem ani chvíli a letenky jsem si objednal.

Cesta business třídou je opravdu zážitkem. Jednak mnohonásobně větší pohodlí při dlouhém letu, nadstandardní přístup leteckého personálu a také **samotný pocit, že jsem letěl poprvé právě v business třídě.**

Po příletu do Peru jsem strávil dva dny v hlavním městě, v Limě. Upřímně jsem byl spíše zklamáný. Jedná se o velmi hluché velkoměsto se šlenou dopravní situací. Kdo zde více trpí a kdo má větší automobil, ten má přednost. Značky, semaforey a dopravní evropské předpisy tu zkrátka neplatí. A navíc toho smogu! Ani nebe vidět nebylo. A tak jsem se už těšil na odlet do města Cuzco, kde to již byl úplně jiný příběh.

Cuzco je bývalé hlavní město incké říše. Je to turistické centrum plné barev, chutí a všudypřítomných dobře naladěných lidí. Ubytoval jsem se na celý měsíc přes Airbnb u místního indiána Luise, který vlastní malé komunitní centrum s výhledem do přírody. Samozřejmě jsem se chtěl nej-

prve jet podívat na největší lákadla Peru - Macchu Picchu, Rainbow Mountains, Nazcu apod. Celý první týden jsem se aklimatizoval na nadmořskou výšku téměř 3 500 m.n.m. Vyjít jen obyčejné schody byl opravdový výkon.

Když jsem se zaklimatizoval, s radostí jsem přijal pozvání na kakaovou ceremonii od jedné ženy, která s námi také žila v centru. Bohužel jsem si nezjistil, z jaké vody kakao připravovala, a tak mě čekala *kakaová pomsta.*

Od té doby jsem si dával na nápoje pozor a pil vodu pouze balenou, případně upravenou z filtrační láhve, jak je v podobných destinacích doporučováno.

Po této příhodě jsem se začal zaobírat myšlenkou poznání místního okolí. Bohužel jsem zjistil, že výše uvedené hlavní taháky Peru jsou i extrémním tahákem na peníze. Jeden takový výlet by mě přišel zhruba na šest tisíc korun. A tak jsem raději vyrazil do méně známých destinací. Udělal jsem dobře.

Půjčil jsem si auto a vydal se na týdenní road trip směrem k velmi významné, avšak méně turisticky známé, hoře Ausangate. Je to jedna z nejvyšších hor v Peru, sahá do výše 6 400 m.n.m. a má své velké kouzlo. Asi největším zážitkem zde bylo setkání s místními lidmi. Koupil jsem si od nich pár věcí, jako pončo, čepici a další různé výrobky, které ručně vyrábějí z vlny alpaka (druh peruánských lam). Jejich radost a vděčnost byla k nezaplacení.

Po návratu z hor jsem byl několik dní opět v Cuzcu a odtud se přemístil po třinácti hodinách autobusem do města Puerto Maldonado. Ubytoval jsem se na farmě u místního indiána Darwina, který zde provozuje výrobu ceremoniálního kakaa. Zúčastnil jsem se i workshopu na výrobu kakaa - od sběru samotných plodů až po výrobu pravé čokolády. Nebyla to lehká práce, avšak odměnou mi byla luxusní čokoláda, kterou jsem si sám vyrobil.

Puerto však byla jen přestupní stаницe na cestě do Brazílie, do amazonského pralesa. V městě Tarauacá mě přijal místní domorodý kmen Huini Kuin, od něhož jsem poznal místní zvyky a kulturu.

Co dalšího jsem prožil v Brazílii? Na to se těšte v dalším vydání Tomíka.

Václav Křepelák,
TOM Dakotí, Česká Lípa

DRŠMAŠ 2024

Začátek letošního roku jsme oslavili naším tradičním sportovním kláním, Dršmašem. Samozřejmě ve Staré Boleslavi. Žel tentokrát to ale byla akce v menším počtu a pouze jednodenní, neboť se nám nepodařilo sehnat ubytování, mocně se tu teď u nás totiž rekonstruuje. Ale i tak se k nám vypravili Robinsoni z Poděbrad, Staňáci z Prahy a dokonce i Stopaři až z daleké Kovářské, kteréžto oddíly jsme moc rádi viděli!

Tento ročník jsme se zase po nějaké době vrátili ke hře Kin-ball. Hrají proti sobě vždy tři pětičlenná družstva, která si přihrávají veliký míč. Zápasy byly napínavé, atmosféra soustředěná, týmy zapálené. Míč lítal všude kolem, až se nám z toho vyklubal letošní vítěz.

Již podruhé za sebou si cenu, která má váhu, **Dršmašský šutr**, odvezl oddíl TOM Robinsoni! Tedy ještě jednou velká gratulace!

Po udělení cen a snědení dortu se všichni pomalu rozjeli na svou stranu, k domovu. Dršmaš se vydařil a my doufáme, že příští rok se nám již ubytování sehnat podaří, a že se opět sejdem v hojném počtu a užijeme si čestné sportovní zápolení pro radost.

Veronika Předotová,
TOM Veverk, Brandýs nad Labem

Jak se líhne Tříkrálová Okoř?

Takhle! Skoro u všeho kolem našeho pochodu je Jindra Pavlíčková. Vůbec není zoufalá! Napeče, vyřídí, vytiskne. Matuša vymyslí, já každoročně přidám dvě tři otáčky.

Tom Lévi a jeho parta nakoupí klobásky, pivečko a víno, aby se pochodníci mohli občerstvit u kaple v Čičovicích. Dnes jako před pěti či dvaceti roky.

Tomická rodina Balcerů to se mnou ráno celé odstartuje v Praze-Vokovicích, pak sebere na trase naše značení, které po éře Tradáka a Corna poslední roky obstarává Vítek Dvořák.

Krátky a králové, ti mladší tomíci z roztockého oddílu Kulíšci, se těší na zámek; na koledování a zpívání. Oddílové děti se těšily vždy, už za socíku. Ten letošní ročník je už padesátý šestý!

Víte, kdo ho vymyslel? Standa Boloňský s kamarádem Bořkem.

Takže Tříkrálový pochod je pro letošek za námi. Do terénu jsme tentokrát přivedli víc než pětistovku pochodníků. Od ranního sychravého šera přes krásné dravce pana Straky na Okoři až po tři krále na roztockém zámku. Ty tam také už tradičně ochraňovala družina vévody z Valdštejna i s písařem, který se (marně) snažil ulovit rekruty do císařské armády.

Nálada byla jako vždy skvělá, všichni se po svátcích příjemně protáhli – a o to šlo. Takže příští rok se na všechny opět budeme těšit!

napsali společně

Tomáš Novotný a Jindra Pavlíčková

Snad tři desítky let nás sponzoruje vinařství Šlancar, dnes Ludwig. Patří jim dík, stejně jako Středočeskému muzeu za velkou vstřícnost a poskytnutí zázemí a Městu Roztoky za finanční podporu.

❑ Miloslav Nevrlý pokřtil v Knihovně Václava Havla knížku Náčelník, sérii zajímavých rozhovorů o dlouhém a naplněném životě. Spolu s ním podepisoval přítomným tomíkům, skautům a jiným dobrým lidem Aleš Palán, který s klasikem rozmlouval a rozhovory vydal v nakladatelství Kazda. **Takovou knihu chce každý, ale opravdu každý tomík!**

❑ Na konci roku roztocké ústředí tak trochu nuceně zezelenalo. To když nabízele ty nejzelenější dotace z tzv. specifických aktivit. Oddíly to nicméně kvitovaly vcelku s povděkem a tvářily se přitom ... zeleně.

❑ V Jirkově, u pohostinných Stopařů, zasedlo vedení spolku a probralo vcelku obsáhlou asociační agendu. Rozhodlo mimo jiné o tom, že během několika následujících let projde modernizačními úpravami chalupa na Polaně a že bude (věřme, že již v roce 2024) obnoven systém lanových lávek zbudovaných zde před mnoha lety v rámci jednoho ušlechtilého dotačního programu. Spolkoví vůdcové se přimluví za **blahovlnější** zacházení se závodníky turistických závodů ze Slovenska a se zájmem vyslechli informace o připravovaném FUN TOMU a Toulkách jarní Prahou.

❑ Během schůzování náčelnictva probíhal skvělý oddílový program, totiž pečení chleba v proslavené oddílové peci.

❑ Republiku zaplavily Hraboší hlody, občasník vytvářený činorodým (staro) novým oddílem z Hradce Králové.

❑ Vedoucí z několika oddílů vyslyšeli prosby ústředí a čile doregistrovali ty, kteří od jara přibyli v oddílech.

❑ V Pacově se opět dovádělo, tentokrát už po sedmadvacáté.

❑ Opavští běželi pro Světlušku. Potřetí. Vyběhali a na světluščí konto poslali celkem 147 062 Kč, což je chvály a obdivu-hodné.

❑ Vráta Florián, dobrý a laskavý vedoucí roudnického TOM, napsal po návštěvě kapitalistické ciziny trochu posmutněle, že se při konverzaci v cizí hatmatilce cítí vedle mladé generace jako *boomer*. Autor těchto řádků, ač je s mladými lidmi v častém kontaktu a od jara loňského roku má doma též pastorka-výrostka, slovo boomer neznal. Po nahlédnutí do Wikipedie ale volá: *Ne! Vráto, nejsi žádný boomer*. Ty tedy vážně ne. Pokud má bláznivá doba potřebu škatulkovat, englicky ještě ke všemu, pokud tyhle nesmysly používá tzv. populární psychologie, tak na nás, rozumíš, na nás se to nevztahuje. A vztahovat nebude. Nikdy!

❑ Tomíci opět získali titul Uznaná organizace. Titul nám visí na zdi a je to titul krásný, protože nás umísťuje v dobré společnosti spolků, kterým stát přiznává, že zkrátka už něco dokázaly a že se na ně dá spolehnout.

❑ Mára Kuskov, Ondřej Mánek a Tomáš Novotný se začali zamýšlet nad přesnější podobou dubnových Toulék jarní Prahou. Kancelář Lukáše Hoďase Hodka a Ondry Mánka se dočkala nových oken, která Otaš a Petr, hoši z brigádnických řad, posléze zednický zapravili. Kleli, ale udělali to hezky.

❑ Vltavský paprsek vyrazil do Mařenic, do staré roubenky, a tuze si to tam pochvaloval.

❑ Vyšlo najevo, že místo dvou plánovaných letních škol bude v roce 2024 jen škola jedna, a to česká, ve Sloupu. Nastalo kolem toho jisté mrzení a dohadování, ale...

❑ Seznam Zprávy zveřejnil rozhovor s Alešem Sedláčkem, Tomášem Novotným a šéfskautelem Josefem Výprachtickým, kteří mrazivě nastínil, co by nastalo při původně uvažovaném poměrně tvrdém osekání prostředků pro mládež v roce 2024.

❑ Klub českých turistů se po mnoha letech rozhodl, že časopis Turista bude vydávat ve své režii.

❑ Aleš Sedláček obhájil post šéfa České rady dětí a mládeže a byl překvapen téměř jako Karel Gott blahé paměti během přebírání 65. Zlatého slavíka.

❑ Polští harceři a moravští tomíci z TOM N.A.L. zušlechťovali Kusalíno.

❑ David Šimek, starosta Svitav a poslanec českého sněmu, získal slib od ministerského předsedy, že do kolonky „mládež“ po Novém roce přece jen nějaký milion přibude.

❑ Zvýšily se ceny na našich chalupách; pro tomíky mírně a pro cizí...také vcelku mírně.

❑ Tuři, KUK Atlantik, Táborníci, Viking, Špacírek, Roháči, S.T.A.N., Hoďas s kamarády, správce Jindra Zápotocký

s dcerou a jiní a jiní pilně pracovali na našich chalupách, ať už to byly nátěry stěn na Srubu Psím zubu, úklid domů, štípání dřeva, úklid po výměně dveří či třeba hrabání starého listí.

❑ Místopředseda spolku Zdeněk Rolinc a valmezský Kasky – Jan Kopřiva prošmejdili Polanu a po dohodě se správcem navrhli konkrétní opravy a úpravy dřevěných prvků.

❑ Vedoucí tomíků se před svátky mohli obléci do hřejivých nových ponožek s hořcem. Pro asociaci je navrhla dakotská Mirka Matějková ve vzácné chvíli mezi plněním nesčetných oddílových povinností zadaných nekompromisně šéfem oddílu. O to větší dík jí patří.

❑ Karla Janoška z Napajedel ponožky rozjařily a napsal nám to mailem. Ozvala se i Líba Valentová a několik dalších. Tedy i my děkujeme za dík.

❑ Českou republiku zaplavil smutek a na Vánoce padl temný stín toho nejstrašnějšího zla. Mezi nevinnými oběťmi střelby mladého devianta byly i dívky z řad hasičů, woodcrafterů či roztockého Roztoče. Ústředí spolku podpořilo oběti darem deseti tisíc korun.

❑ Na ústředí v Roztokách se sešlo několik desítek vánočních a novoročních pozdravů, mailových i tradičních v papíru. Za všechny děkujeme.

❑ Ve Sloupu se jal radostně a turisticky žít (a trochu využívat jednu z prostor Herberku) oddíl tomíků, Rytířů ze Sloupu.

❑ Začala se projektovat malá čistička odpadních vod do Mezholez, naší západočeské základny.

❑ Lukáš Hodek z ústředí se zabýval výběrovým řízením na tepelné čerpadlo pro sloupskou ubytovnu. Do podzimu letošního roku čerpadlo instalujeme díky dotaci od školského ministerstva.

❑ V Rožmberku, na dohled naší základny, stoupala a klesala voda ve Vltavě.

❑ Středočeští tomíci šlapali po 56. na Okoř; to při Tříkrálovém pochodu pořádaným roztockými TOMy.

❑ Do nového roku se přes všechny trable a smutky roku loňského dívalo všech 10 132 tomíků s nadějí a optimismem.

Správcovské povinnosti v Dědově dočasně převezme manželka pana Veselého, paní Miloslava Veselá. S ohledem na její zdravotní stav pouze předá a převezme klíče na prahu svého domu. Několik dní před příjezdem se prosím telefonicky ohlašte. Ohlášený čas příjezdu je potřeba bezpodmínečně dodržet. Děkujeme, ústředí.

Časopis turistických oddílů mládeže.
Vydává Asociace TOM ČR
s podporou Ministerstva školství,
mládeže a tělovýchovy ČR

Redakce:

ústředí Asociace TOM,
ulice Palackého 325,
252 63, Roztoky.
Tel. 220 910 460, 220 910 314
mobil: 777 322 785

E-mail: ustredi@tom.cz,
www.tom.cz

Číslo do tisku připravili: Jiří Chour,
Tomáš Novotný,

Denisa Stanislavová, Petr Balcer
Grafika: Jiří Chour

Foto obálka: Vratislav Florián
ostatní fotografie: oddíloví vedoucí
Příspěvky a fotografie vedoucích jsou
zveřejňovány bez nároku na honorář.

Náklad 650 výtisků.

Vydání tohoto čísla podpořil
Klub českých turistů.

**Uzávěrka příštího čísla
20. března 2024.**

Chlebové schůzování

Listopadová schůzka spolkového náčelnictva v Jirkově u Chomutova byla ve znamení chleba. Jirka Černer a jeho oddíl tomíků totiž propadli pekaření. Postavili pec a dělají pečením chleba radost sobě i Jirkovským. Všechno jsme zblízka a se zájmem sledovali.

Děkujeme za milé pohostinství v tamní klubovně! Stihli jsme i Věž Jirků (jak jinak, v Jirkově) s mnoha atributy nositelů tohoto jména.

Celé jednání náčelnictva sledovala a morální oporou nám byla Baruška Šubrtová, nejmladší účastnice schůze v historii. Byla to milá chlebová schůze.

(ton)

Smutná zpráva z Dědova

Do nového roku přilétla jedna smutná zvěst. Ve věku 75 let zemřel po kratší nemoci dlouholetý správce naší chalupy Jaroslav Veselý. Znali jsme se víc než čtvrt století. Chalupu nám zprvu spravovala Jarodova dcera Lenka, později paní Veselá. Jaroslav se o naši základnu staral v posledním dvacetiletí. Staral se o ni dobře; občas hartusil na nepořádníky všeho druhu, ale to k němu tak nějak patřilo. Jaroslav Veselý pro náš spolek odvedl kus dobré práce. Budeme na něj v dobrém vzpomínat.

(ton)

FunTOM

SVITAVY 8. - 12. KVĚTNA 2024

Pětidenní festival plný zábavy, nezapomenutelných zážitků a vzdělávání. Pro všechny mladé tomíky i zkušené kmety od 16 let nahoru. Přijedte se inspirovat, setkat se s přáteli a seznámit s novými.

**ZAJÍMAVÉ
PŘEDNÁŠKY
A WORKSHOPY**

**SETKÁNÍ
S VÝZNAMNÝMI
OSOBNOSTMI
Z RŮZNÝCH
OBORŮ**

**ADRENALIN PŘI
VELKÉ FESTIVALOVÉ
HŘE**

**KONCERT
V ŠAPITÓ,
DOBRÉ SKUTKY,
RELAX...**

**REGISTRACE NA
WWW.FUN-TOM.CZ
OD 1. 2. 2024**

KDO CHCE ZAPALOVAT, MUSÍ HOŘET^c!

Budte u toho s námi! Sledujte www.fun-tom.cz

